

Maatregelen bij een stralingsongeval

1. Hoe kan ik mezelf beschermen bij een stralingsongeval?

Lees de adviezen op www.vrzuidlimburg.nl bij Wat moet ik doen bij een stralingsongeval? (zie Vragen en antwoorden straling)

Belangrijk is om zo veel mogelijk afstand te houden tot een stralingsbron en de blootstellingstijd aan straling zo kort mogelijk te houden.

2. Wat doet de overheid bij een stralingsongeval om mij te beschermen?

Er zijn diverse maatregelen mogelijk:

- Advies geven om te schuilen
- Jodiumtabletten uitdelen en adviseren om deze in te nemen
- Advies geven om het gebied te verlaten (evacuatie); het is onwaarschijnlijk dat mensen in Limburg geëvacueerd moeten worden.
- Inname van water stoppen om het drinkwater te beschermen
- Voedsel beschermen door maatregelen te nemen op het gebied van landbouw; bijvoorbeeld een oogst- of slachtverbod afkondigen zodat er geen besmet vlees of groente op de markt komt
- Mensen/materialen die besmet zijn geraakt met radioactieve stoffen ontsmetten
- De leefomgeving afzetten / saneren

Afhankelijk van de windrichting kunnen er specifieke maatregelen voor één of meerdere gemeenten worden afgekondigd. Luister naar de officiële berichtgeving van de overheid via de rampenzender (in Limburg L1 radio) voor de exacte gebiedsaanduiding.

3. Hoe kunnen jodiumtabletten mij beschermen?

Jodiumtabletten voorkomen dat de schildklier radioactief jodium opneemt. Daardoor wordt het risico op schildklierkanker kleiner. De risico's van radioactief jodium zijn voor jonge kinderen het grootst en worden snel kleiner met het ouder worden. Voor jonge mensen en zwangere vrouwen (bescherming ongeboren baby) is het effectief om een jodiumtablet in te nemen. Jodiumtabletten bieden alléén bescherming tegen de gevolgen van radioactief jodium en niet tegen andere radioactieve stoffen/straling die ook bij een ongeval vrijkomen.

4. Hoe kan schuilen mij beschermen?

Schuilen helpt mensen van alle leeftijden om zich te beschermen tegen radioactieve stoffen en straling. Door te schuilen wordt de blootstelling lager en wordt de kans op

gezondheidsrisico's aanzienlijk verkleind. Gezien de afstand tot Tihange is het onwaarschijnlijk dat Limburg te maken zal krijgen met een hoeveelheid straling waarbij schuilen nodig zal zijn. Mocht schuilen onverhoopt toch nodig zijn, dan is dat niet anders dan bij een ongeval met gevaarlijke stoffen:

Ga naar binnen, sluit ramen en deuren en sluit alles wat voor ventilatie dient, zoals afzuigkap, ontluchtingskoker, muur- en toiletrooster. Blijf binnen tot het alarm is opgeheven.

Bent u onderweg in een auto, schakel dan alle ventilatie uit en rij van de plek van het ongeval vandaan. Als er files zijn, is schuilen in een betonnen gebouw veiliger dan in de auto blijven.

5. Kan ik bij een stralingsongeval het gebied het beste meteen verlaten?

Het is onwaarschijnlijk dat mensen in Limburg geëvacueerd moeten worden. Gezien de afstand tot Tihange is het ook onwaarschijnlijk dat Limburg te maken zal krijgen met een hoeveelheid straling waarbij schuilen nodig zal zijn.

Maar stel dat Limburg toch te maken zou krijgen met een grote hoeveelheid radioactieve straling. Dan hangt het helemaal van de situatie af of het veiliger is om binnen te blijven of om het gebied te verlaten. Het is niet per definitie het verstandigste is om zo snel mogelijk te vertrekken. Het zou kunnen dat u dan midden in een radioactieve wolk terecht komt en zelfs 'meerijdt' met de wolk. In dat geval is (eerst) schuilen een betere keuze.

6. Wanneer is evacuatie nodig?

Bij een zeer ernstig stralingsongeval zal een gebied direct rondom de kerncentrale worden geëvacueerd. Alleen bij een uitzonderlijk ongeval waarbij een groter gebied zwaar besmet raakt met radioactieve stoffen, zal er ook verder van de centrale af geëvacueerd moeten worden. Gezien de afstand tot Tihange is het onwaarschijnlijk dat Limburg te maken zal krijgen met een hoeveelheid straling waarbij evacuatie nodig zal zijn.

7. Hoe wordt ons eten en drinken beschermd?

Een radioactieve wolk kan gewassen en vee besmetten in het gebied waar de wolk overheen trekt. De overheid kan diverse maatregelen nemen om ons eten en drinken te beschermen:

- Oogst- en slachtverbod; zodat er geen radioactief voedsel op de markt komt.
- Boeren kunnen verplicht worden hun dieren op stal te houden.
- De handel in verse producten, zoals groente, vlees, vis en melkproducten, kan beperkt worden.
- Weide-verbod; dieren moeten op stal blijven.
- Een stop op waterinname.
- Een verbod op het gebruik van beregeningswater.

Door middel van metingen en analyses wordt bepaald of bovenstaande maatregelen nodig zijn.

8. Als er acuut radioactieve stoffen vrijkomen, is er dan nog voldoende tijd om maatregelen te nemen?

Vanwege de diverse ingebouwde veiligheidsmaatregelen in een kerncentrale is het niet te verwachten dat er acuut radioactieve stoffen vrijkomen. Het is waarschijnlijker dat het na het begin van de storing of het ongeval enige tijd zal duren voordat er radioactieve stoffen vrijkomen. Of dit gevolgen heeft voor Limburg hangt o.a. af van het weer (windsnelheid en windrichting). Hierdoor kan het enkele uren of zelfs dagen duren voordat er radioactieve stoffen in de omgeving van Limburg terechtkomen. Er zal voldoende tijd zijn om een weloverwogen beslissing over de vereiste maatregelen te nemen. Daarbij spelen allerlei vragen als: Het groot is het besmette gebied? Hoeveel radioactieve stoffen zullen er in Limburg terechtkomen? Is het gebied schoon te maken? enz. Het hangt van de specifieke situatie af wat de beste aanpak is.

9. Zijn er specifieke (voorzorgs)maatregelen tegen radioactief cesium?

Er zijn geen specifieke beschermingsmaatregelen tegen radioactief cesium bekend, zoals dat wel het geval is tegen radioactief jodium met jodiumtabletten. Blootstelling dient voorkomen te worden door evacuatie of schuilen.

10. Wat moet ik doen als ik in aanraking ben geweest met radioactieve stoffen?

Als je te maken hebt met radioactieve straling, dan is de straling weg zodra de bron weg is of afgeschermd. Maar als je een radioactieve stof op je lichaam of kleding hebt of hebt ingeslikt, dan word je bestraald zolang de stof aanwezig is. Het is daarom belangrijk om te voorkomen dat je in aanraking komt met radioactieve stoffen. Als dat toch is gebeurd, verwijder de radioactieve stof dan zo snel mogelijk door te wassen, spoelen of medische behandeling (bij inslikken).